

Eindrapportage aan de President van Suriname

Studiegroep Ontwikkeling Gasexploitatie

Paramaribo
22 november 2023

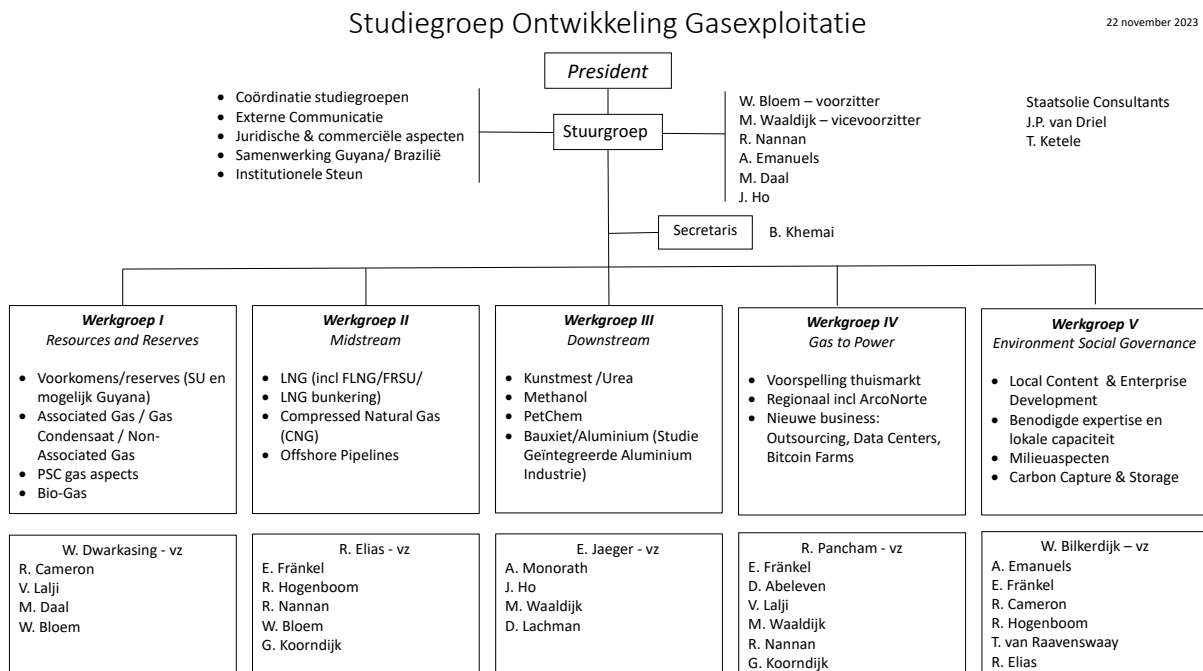
Introductie

Op 26 april 2023 is de Presidentiële Studiegroep “Ontwikkeling Gasexploitatie” ingesteld voor een duur van zes maanden

De Presidentiële Studiegroep heeft in hoofdlijnen als taak:

1. Om gezamenlijk te komen tot een strategisch beleid om de gasvoorkomens in de Surinaamse territoriale en economische zones versneld tot ontwikkeling te brengen voor de productie van onder andere Liquefied Natural Gas ten behoeve van de export en gas voor lokaal gebruik
2. Binnen dit kader dient eveneens in beeld gebracht te worden:
 - a. De huidige situatie op het gebied van gasvoorkomens in Suriname
 - b. De verkenningen die reeds ter zake zijn verricht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheden, maar ook belemmeringen voor Suriname
 - c. Het presenteren van het strategisch beleid als in punt 1. omschreven, eveneens inhoudende het advies aan de Regering ter zake de te nemen vervolgstappen

De Studiegroep is samengesteld door vertegenwoordigers van het Kabinet, Staatsolie, EBS, EAS, Universiteit, Organisaties Bedrijfsleven, Ministeries van NH, ROM, BIBIS en een groep van materiedeskundigen

Samenvatting

- Op 24 Augustus 2023 heeft de Studiegroep een Interim Rapportage aan de President van Suriname aangeboden
 - Zijn sturing is in dit rapport verwerkt
- Bescherming van de olie en gas welvaarts­machine – nu en in de toekomst
 - In eerste instantie door de olieontwikkeling in Blok 58, dat een nieuwe ontwikkelingsfase ingaat
 - Daarbij zal ook gas worden geproduceerd, en mogelijk ook op andere locaties in onze offshore, dus het is van belang dat wij als Suriname ons hierop voorbereiden
 - Lange termijn moeten wij een “License to Operate” behouden vanwege internationale tegenwind voor met name voor olie, maar ook gas. Onze troeven zijn de Net Carbon Sink en status als New Producer
- Gas voor transitie naar een betere, duurzame toekomst voor Suriname heeft randvoorwaarden:
 - De olie en gas ontwikkelingen zullen een stijging geven van het Bruto Nationaal Product, deze welvaart zal gedeeld moeten worden middels banen en opleidingen voor een goed kader in de toekomst
 - Behouden van onze Net Carbon Sink status, inclusief het transparant commercialiseren middels Carbon Credits en investeren in eliminatie van slechte praktijken zoals illegale goud- en houtwinning
 - Verbeteren van het internationaal investeringsklimaat, inclusief benodigde transparantie, werkende overheidsfuncties en lokale zakenkundigheid

Op 24 Augustus 2023 heeft de Studiegroep een Interim Rapportage aan de President van Suriname aangeboden, die in hoofdlijnen een tijdspad voor de ontwikkeling van Olie en Gas aangeeft, de randvoorwaarden stelt om dit te realiseren, en een voorstel maakt voor de ontwikkeling van een Visie, Doelen en Strategie voor de energiesector.

De creatie van welvaart in Suriname door de olie- en gasindustrie zal in eerste instantie gedreven worden door de olieontwikkeling in Blok 58, dat net een nieuwe ontwikkelingsfase is ingegaan. Daarbij zal ook gas worden geproduceerd die in eerste instantie zal worden geherinjecteerd. Er zijn ook andere locaties in onze offshore waar mogelijk gas geproduceerd kan gaan worden en er is mogelijkheid voor tijdelijke import van vloeibaar gas om al spoedig een lokale gasmarkt te ontwikkelen.

Het is van belang dat wij als Suriname de randvoorwaarden nu al creëren: voor een lokale en wellicht regionale gasmarkt en ook de bijbehorende infrastructuur, kennis en capaciteit. Dit kan in regionale samenwerking met bijv. Trinidad en/of Guyana en/of Brazilië.

Wij raden sterk aan om de status van Suriname Carbon Negatief land te behouden. Daarbij zal het gebruik van aardgas ons in staat stellen om emissies te reduceren en ook andere industriële activiteiten te ontplooiën. Elektriciteitsproductie overschakelen van stookolie naar aardgas zal daarbij een katalysator zijn.

Wel is het van groot belang dat de zakelijke infrastructuur, banen, kennis, regelgeving incl. milieunormen daarop goed worden voorbereid. De randvoorwaarden waaraan wij moeten werken om dit te verwezenlijken bevatten onder meer:

1. Bouwen van reputatie d.m.v. kundige Surinaamse zakenpartners (en daarmee: lokale capaciteit)
2. Transparantie in beleid en financieel beheer (bijv. EITI en Spaar- en Stabiliteitsfonds)
3. Verbetering van bedrijfsvoering, nationale slagkracht en beschikbare Manpower (bijv. diaspora, migratie, expatriates)
4. Uitbreiding van benodigde wetgeving, regulatie en bouw van benodigde institutionele capaciteit
5. Duidelijke communicatie van het beleid naar alle belanghebbenden, al vanaf een vroeg stadium (nu)

Tijdslijn Olie & Gas: FIDs en mogelijke Resultaten

	2024	2026	2028	2030	2035	++++
De welvaart machine	<ul style="list-style-type: none"> Offshore activiteit Bescherm en verdedig FID 1^e olie ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> SOM wordt Non-Op B58 partner Verdere exploratie FID gas veld (niet-geassocieerd, NAG) 	 <ul style="list-style-type: none"> Olie Productie Nieuwe projecten, bijv. uit SHO? 	 <ul style="list-style-type: none"> NAG productie B58 gas naar land of blijven injecteren 	 	
\$ resultaat	Financierbaar	Stabiliteit	\$\$\$	\$\$\$	\$\$\$\$\$	

Bron: TotalEnergies, 13 Sept 2023

De offshore olie- en gassector is het fundament van de toekomstige welvaart in Suriname. Om deze welvaartsmachine op gang te brengen werken wij met internationale olie- en gasbedrijven om tientallen miljarden te investeren. Dit in een tijd dat olie- en gaswinning internationaal onder politieke druk staat - en dat die druk alleen maar toeneemt.

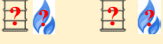

Daarbij hebben internationale oliebedrijven een portfolio van investeringsmogelijkheden wereldwijd, in deze context moeten we Suriname blijven positioneren en versterken als een aantrekkelijke bestemming voor investering.

TotalEnergies & partners verwachten de Final Investment Decision (FID) voor Block 58 in 2024 en dit maakt het financieren van alle ontwikkelingsactiviteiten in Suriname een stuk eenvoudiger. Verdere stabiliteit wordt naar verwachting bereikt door volgende project-FID's. Directe belastinginkomsten blijven echter uit tot de olieproductie opstart, dit wordt niet eerder verwacht dan 2028.

Deze eerste ontwikkelingen creëren de eerste basis voor toekomstige, verdere ontwikkelingen die daardoor een lagere economische drempel zullen hebben.

Met deze dynamiek heeft Suriname de kans om, ondanks de toenemende druk tegen exploratie en ontwikkeling, toch aantrekkelijk te blijven en om investeringen aan te trekken.

Randvoorwaarden nodig voor de machine

	2024	2026	2028	2030	2035	++++
De welvaart machine	<ul style="list-style-type: none"> Offshore activiteit Bescherm en verdedig FID 1^e olie ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> SOM wordt Non-Op B58 partner Verdere exploratie FID gas veld (niet-geassocieerd, NAG) 	 <ul style="list-style-type: none"> Olie Productie Nieuwe projecten, bijv. uit SHO? 	 <ul style="list-style-type: none"> NAG productie B58 gas naar land of blijven injecteren 		
\$ resultaat	Financierbaar	Stabiliteit	•\$\$\$	•\$\$\$	•\$\$\$\$\$\$	
Banen – delen van de welvaart	<ul style="list-style-type: none"> Manpower planning Opleidingen Local Content Start Groene industrie 	<ul style="list-style-type: none"> Waardeketen SU Vervang HFO? 	<ul style="list-style-type: none"> Nieuwe sectoren 	<ul style="list-style-type: none"> Opschaling 	<ul style="list-style-type: none"> Aluminium? 	
Groen, ESG	<ul style="list-style-type: none"> Behandel als kritieke hulpbron Beperk verkoop CC Marketen (COP28) 	<ul style="list-style-type: none"> IOC verhaal / offset Commercialisatie 	<ul style="list-style-type: none"> Innovatie Transitie naar meer renewables 			
Zakelijke infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> Verbeter zaknklmt Onschendbaar contr EITI New Prod. Group 	<ul style="list-style-type: none"> Open voor business License to develop Geloofwaardigheid 	<ul style="list-style-type: none"> Spin-offs naar andere industriën Instituten 			

Wij kunnen nu verder bouwen op het fundament van de welvaarts-machine en elke nieuwe bouwsteen versterkt de propositie. Deze investeringen en een economisch meer stabiele toekomst geven uitzicht op meer lokale activiteit en banen. Lokale concurrerende services en een gezonde, stabiele economie geven de investeerders aantrekkelijke vooruitzichten. Maar, het delen van de welvaart in de maatschappij is daarbij een kritische succes factor.

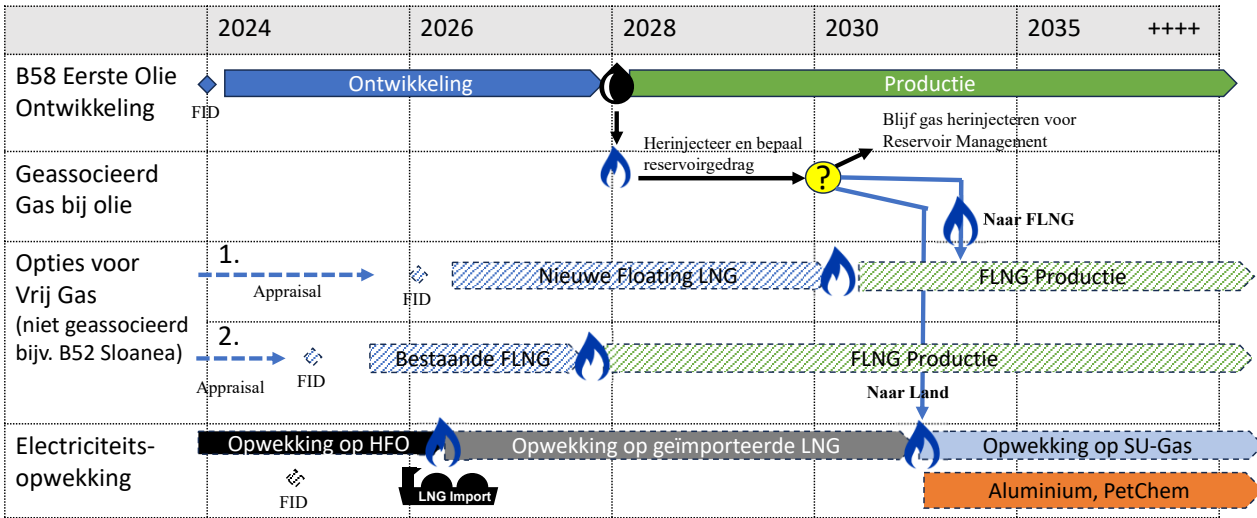
Het is van enorm belang voor olie- en gasbedrijven om substantieel bij te dragen aan de energietransitie en meer algemeen aan koolstofemissiereducties en andere brede ESG doelen. Ons bos, en de Net Carbon Sink status van Suriname is een voordeel dat wij nog onvoldoende hebben uitgespeeld.

Er is al enorm veel werk verricht voor verificatie en geloofwaardigheid van onze Carbon Sink, maar heel veel werk moet nog gedaan worden om op een transparante wijze het bos ook daadwerkelijk te beschermen tegen de huidige erosie. Dit geeft kansen om lokale banen te creëren, maar ook aan investeerders zoals International Oil Companies (IOCs) om daadwerkelijk een bijdrage te leveren.

Ook zakelijk zijn er aanzienlijke verbeteringen te maken. In het zakenklimaat, om efficiënte regelgeving te geven, onze reputatie als consistente contract partner te behouden, creëren van transparantie en een actieve participatie in internationale fora zoals de 'New Producers Group' om de rechten om carbon-neutrale olie en gas te produceren tot ver in de toekomst, en wel vòòr producers die dit al jaren hebben mogen doen.

Bovendien zal het verbeteren van zakelijke infrastructuur ook zijn vruchten afwerpen in andere sectoren.

Gas Tijdslijn – IOC investering bieden de sleutel tot toekomstige ontwikkelingen

Gasontwikkelingen zijn anders dan olieontwikkelingen op drie aspecten:

Ten eerste is het verwerken van gas technisch complexer dan olie, vergt hogere investering en duurt langer. Het vereist ook meer lokale technische expertise.

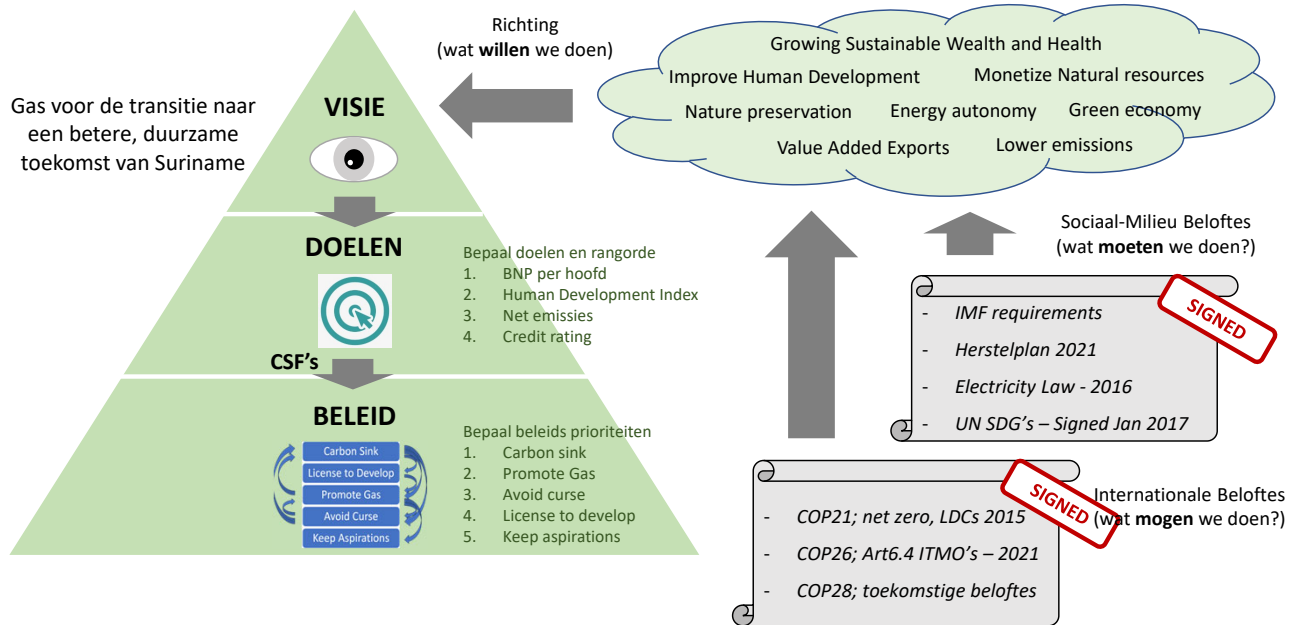
Ten tweede is de commercialisatie van gas complexer dan die van olie. Olie is makkelijk te exporteren naar de wereldmarkt; om gas naar de markt te brengen is òf een pijpleiding naar de kust, òf liquefactie en verschepping nodig, met de bijbehorende lange-termijn contracten.

Omdat olieproductie vaak met gas gepaard gaat, moet het gas dat vrijkomt met de olie in de afwezigheid van gasinfrastructuur initieel veelal geherinjecteerd worden. Dit betekent dat een gasontwikkeling veel voordeel kan leveren voor toekomstige olieprojecten nl. door het creëren van infrastructuur.

Het derde verschil is dat als gas aan land gebracht wordt, dit industriële ontwikkelingsmogelijkheden oplevert. Het zou zware stookolie (HFO) kunnen vervangen voor elektriciteitsopwekking, maar ook nieuwe industriële ontwikkelingen mogelijk maken.

Wanneer gasproductie duidelijk in het verschiet ligt, zou overwogen kunnen worden om tijdelijk LNG te importeren om een gasmarkt te creëren, te laten groeien, om die markt klaar te maken voor gebruik van ons eigen offshore gas in een later stadium.

Visie, Doelen en Beleid

De visie die richting geeft aan doelen en beleid is gezet door reeds gemaakte beloftes: Suriname is met name gebonden door de eisen van de IMF en het Surinaamse herstelplan als voorwaarden voor leningen. Er zijn ook internationale beloftes gemaakt met name door COP21, 26 en (naar verwachting) COP28.

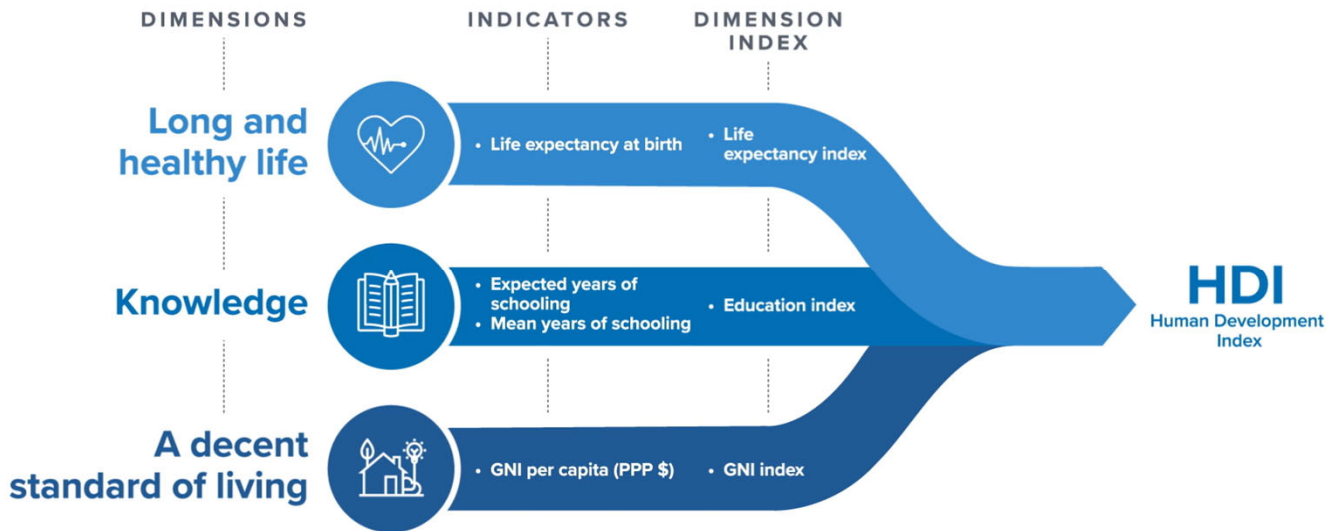
Deze geven interessante mogelijkheden voor de ontwikkeling van Suriname. Voor dit rapport zijn de meest interessante beloftes: net zero Locally Defined Contributions (LDCs), ITMOs en, voor COP28, ondersteuning van olie- en gasontwikkeling door de 'New Producers Group': een groep van ontwikkelende landen die financieel erg afhankelijk zijn van toekomstige olie- en gaswinning.

Dit speelt in op vele sociaaleconomische factoren die wij samenvatten in een visie waar gaswinning een centrale rol speelt voor de transitie naar een betere en duurzame toekomst voor Suriname.

Wij raden aan om als beleidsdoelen te focussen op: groei van Bruto Nationaal Product (BNP) per hoofd, toename van de Human Development Index (HDI), het behouden van negatieve Carbon Emissies en verbetering van Suriname's Credit Rating.

Om dit te bereiken hebben wij vijf elementen van beleid geïdentificeerd die ook onderling afhankelijk van elkaar zijn. Wij gaan hier dieper op in.

Waarom HDI belangrijk is voor ontwikkeling Energie-Industrie

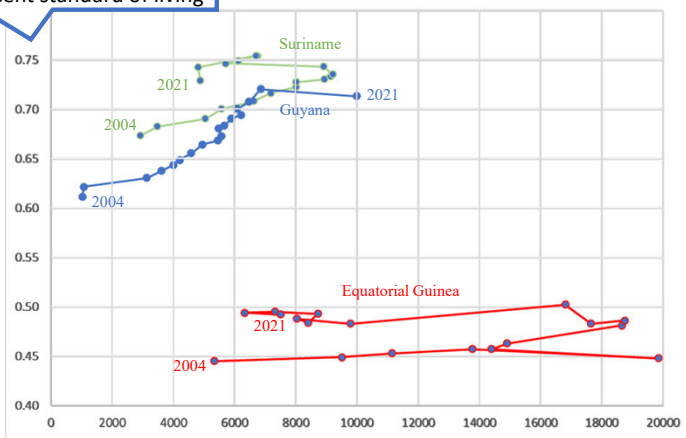
1. Bruto National Product (Eng: GDP) staat voor **inkomen**, HDI voor welvaart, een **gelukkig leven**
2. Stijging van GDP kan stijging van HDI geven mits men investeert in banen, groen, ESG, infrastructuur, ofwel opleidingen, medische zorg, wetgeving etc.
3. Ontwikkeling van olie is technisch relatief eenvoudig, gas echter is complexer (technisch en ook commercieel), dus er is veel meer lokale capabiliteit nodig als een land gas wil ontwikkelen
4. “Dutch Disease” en “Oil Curse” (inkomen is er, maar HDI blijft laag) houdt de bevolking achter en zal een grote belemmering zijn voor eigen ontwikkeling van een gasindustrie
5. Wij hebben gas nodig want:
 - Veroorloofbare en betrouwbare energievoorziening
 - Emissies onder controle, ook bij verwachte groei elektriciteitsvraag
 - Creëren van verdere gasmarkt en industrie (als brandstof en feedstock)

Dus voor verantwoorde productie van olie, heb je ook gas nodig. Daarvoor heb je welvaart en kunde nodig. Daarvoor moeten we nu aan de slag.

Suriname op een kritiek kantelmoment

HDI index:

- Long & healthy life
- Knowledge
- Decent standard of living

BNP / Capita →

Periode 2004-2021:

• Suriname

- GDP van \$3K → \$5K (\$6K in '22)
- HDI 0.67 → 0.73
- Olieprijs val en COVID hebben ons hard geraakt

• Guyana

- GDP van \$1K → \$10K (\$20K in 2022)
- HDI 0.61 → 0.71
- Grijpen zij de kans aan?

• Equatorial Guinea

- GDP van \$5K → \$7K
- HDI 0.45 → 0.49
- Slachtoffer Olievloek

Bron: Bruto Nationaal Produkt (BNP) ofwel Gross Domestic Product (GDP)
Data van de World Bank: <https://countryeconomy.com/hdi/suriname>

Voor wij dieper in de beleidsaanbevelingen gaan, willen wij eerst aangeven hoe groot het belang is. De aanbevolen “top twee” doelen voor het beleid zijn de groei van Bruto National Product per hoofd en de stijging van de Human Development Index – dit staat voor een lang, gezond leven, onderwijs en een behoorlijke levensstandaard.

Van 2004 tot 2021 heeft Suriname nauwelijks voortgang geboekt. De voortgang tot 2010 is de laatste 10 jaar te niet gedaan. Suriname is hard geraakt – eerst door de val in olieprijs in 2015, en later met COVID. Dit openbaart zwaktes in het Surinaamse systeem: te sterke afhankelijk van olieinkomsten en geen welvaartsreserve. Conclusies van de World Bank analyse zijn:

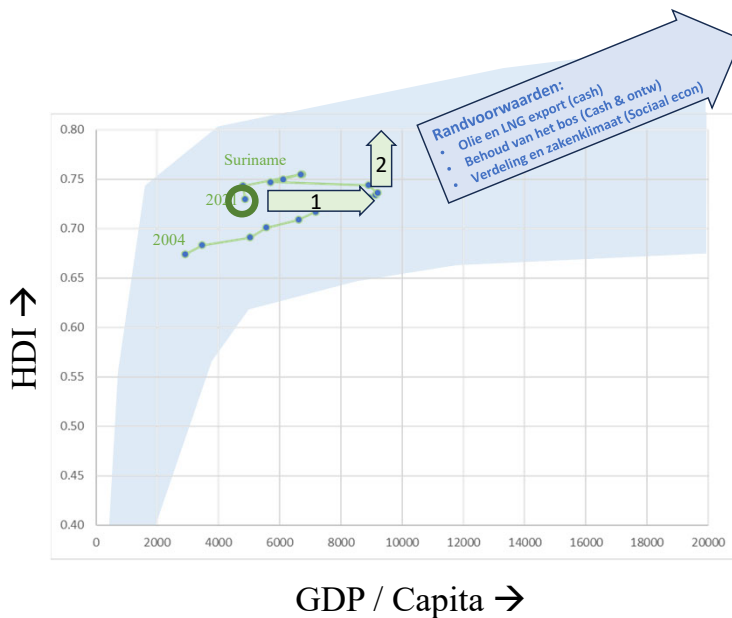
1. De afhankelijkheid van Suriname van de olie-industrie zou het land gevoeliger kunnen maken voor schommelingen in de grondstoffenprijzen en negatieve gevolgen voor het milieu kunnen hebben.
2. Om deze risico's te minimaliseren en een basis te leggen voor een efficiënt en rechtvaardig beheer van de olie-inkomsten, **zal het van cruciaal belang zijn om de bestuursinstellingen te versterken en het menselijk kapitaal te vergroten.**

Met name voor een industriële gas ontwikkeling in Suriname is ‘human capital’ kritisch als een randvoorwaarde voor ontwikkeling.

Ter vergelijking heeft Guyana in dezelfde periode haar BNP vertienvoudigd en ook de HDI enigszins verbeterd. Gebruiken zij de winsten om nu te investeren in ‘human capital’ en HDI?

Equatoriaal Guinea is overigens een goede illustratie van risico's als er niet in een bredere economie en HDI wordt geïnvesteerd.

Beleidsimplicaties

- De randvoorwaarden zijn belangrijk voor exploitatie van onze gas resource en de toekomst van Suriname

1. Houd de welvaartsmachine in stand
 - Bewaarborg een license to produce gas (en olie) ver in de toekomst
 - Behoud Carbon Negatieve status
 - Werk samen met de NPG (new producers group)
 2. Focus op groei van de HDI index
 - Banen – local content, opleidingen, kapabiliteit en mogelijk toekomstige industrialisatie
 - Zakelijke infrastructuur – o.a. transparantie
 - Behoud het bos – een bron van inkomsten, werkgelegenheid, diversificatie en trots.
- Blijf op koers
 - Breed politiek draagvlak
 - Internationale beloftes
 - IOC steun in local content en behoud van bos

Suriname heeft nu een enorme kans. Vanaf 2028 belooft onze offshore te produceren en dit genereert directe belastinginkomsten voor Suriname. Vòòr 2028 zullen toenemende activiteit en carbon credits, mits transparant geregistreerd en verhandeld, ook al een positief effect hebben.

Om de welvaartstoename op de lange termijn intact te houden is het essentieel om substantieel carbon negatief te blijven, samen te werken met de New Producers Group voor onze “licence to operate” en ook attractief te zijn als land om in te investeren.

Zodra het geld binnenstroomt is het verleidelijk om de teugels los te laten – maar juist dan hebben we de kans om in onze toekomst te investeren. Als we de juiste dingen doen wat betreft verdelen van de welvaart middels banen, sparen voor de toekomst in een spaarfonds, het gezond maken van de economie door transparantie aan te pakken en het behoud van het bos, dan zal dat resulteren in een groei van de HDI.

Dit gebeurt met een zekere inspanning wel voor olieprojecten. Echter als wij òòk een gasindustrie willen opbouwen, zijn dit soort aspecten nog belangrijker, zodat het benodigde kader, de kennis en regelgeving opgebouwd worden. Olie doet snel zijn eigen ding, maar als wij gas aan land willen zullen we die kennis zelf moeten hebben. En daar moeten we nu mee beginnen.

Dit is geen korte termijn plan – dit is een plan wat uitgewerkt moet worden over verschillende toekomstige regeringen. Het vereist inzet van alle politieke partijen en internationale steun in die delen waarin wij zelf nu nog te kort schieten.

Elementen van Beleidsdefinitie

In de context van de olie- en gasontwikkelingsplannen en de kritische gerelateerde aspecten, heeft de studie groep vijf elementen geïdentificeerd. Deze elementen zijn gerelateerd aan elkaar en versterken elkaar. Elk element is een belangrijk deel van het systeem om een betere toekomst voor Suriname te creëren. Maar centraal staan het bos (Carbon Sink) en het behoud van onze welvaartsmachine (inclusief een gezond offshore investeringsklimaat en 'promoot gas').

Het behoud van ons bos geeft de mogelijkheid om net zero olie en gas te produceren, het maakt onze offshore meer attractief voor IOCs met opties om tevens te investeren in het behoud van ons bos, en het geeft Suriname lokale banen, en economische diversificatie.

Het behoud van onze offshore welvaartsmachine geeft ons niet alleen de middelen om een gezonde economie voor Suriname te creëren, maar ook de middelen om in onze toekomst te investeren. Het framework van beleid dat hier wordt gepresenteerd geeft alle elementen aan die tezamen continuïteit van offshore investeringen stimuleren en ons de kans geven om in het volgende decennium een regionale sleutelspeler te worden.

Hoe meer wij ons committeren aan dit raamwerk, des te meer wij draagvlak creëren om iets unieks te bewerkstelligen. Op internationaal niveau zal dit draagvlak essentieel zijn om een tekort aan Surinaamse institutionele capaciteit aan te vullen en de nodige hulp te verlenen om uitdagingen te overwinnen.

Wat is success?

Carbon Sink

License to Develop

Promote Gas

Avoid Curse

Keep Aspirations

- Behoud onze positie (Carbon = CO₂)
 - 20GT opgeslagen
 - Jaarlijks bruto absorptie bos: 30mT
 - Suriname actuele emissies: 9mT
 - Incl bevolking, industrie bestaande O&G, illegaal hout & goud
 - Resultierend jaarlijks netto absorptie: 21mT
 - Carbon verdienmodel ~ \$500m pa+
- Een internationaal voorbeeld
 - Nationale trots en onze toekomst
 - Groene banen + bos behoud
 - Jaarlijkse verkoop credits – verkoop niet de toekomst, vast % naar bos behoud
 - Internationaal samenwerking & policing

Bron: Rudolf Elias, SEOGS, juni 2023, Global Forest Watch

Wij zijn nu de #2 Carbon Sink in de wereld. Het langdurig behoud van ons bos met een jaarlijkse natuurlijke vermeerdering van 21 mT CO₂ netto opslag is een formidabele uitdaging.

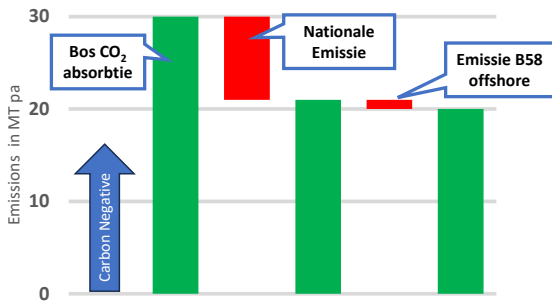
Onze industriële en consumptieve emissies bedragen 2.5mT per jaar en dit groeit met 5% jaarlijks. Onze offshore Olie en Gas sector zal na start van productie circa 1mT per jaar hieraan toevoegen. Dus netto behouden wij onze net Carbon Sink status met 20mT per jaar.

Om ons bos met al haar diversiteit gezond te houden moet er veel geïnvesteerd worden. Met name uitdagingen zoals het bestrijden van onze zeer schadelijke niet-gereguleerde hout- en goudwinning vergt veel politieke wil en internationale steun.

Een nationaal begrip van het belang van behoud van het bos en de vertaling naar banen en welvaart moet gepaard gaan met een overtuiging van nationale trots op ons bos en haar toekomst.

Wij moeten wijs omgaan met de verkoop van Carbon Credits met een restrictie om alleen jaarlijks te verkopen (dus niet een belofte in de toekomst). Belangrijke overwegingen hierin zijn een overtuiging dat de waarde van Credits alleen maar zal stijgen, en dat een deel van de inkomsten direct wordt geherinvesteerd in het langdurig behoud van ons bos.

Net carbon sink status heeft substantie

Bos absorptie	-30mT	SBB FREL2021
Emissies	+9mT	UNFCCC Global Forest Watch
Offshore O&G	+1mT	Staatsolie B58: 200kbopd @ 13kg/boe

- Na jaren kunnen we nu carbon credits verdienen
 - COP26 heeft met artikel 6.4 een soeverein GHG emissie offset mechanisme gecreëerd
 - Internationally Transferred Mitigation Outcome (ITMOs) geven Suriname een verdienenmodel
- Een enkele beleidsfout kan status in één klap vernietigen
 - Als voorbeeld een vergeving van 30,000 ha primair bos maakt ons in een keer carbon positief
 - Niet transparante verkoop kan reputatie schenden

Er zijn verschillende mechanismes om carbon credits te verdienen en deze sluiten elkaar niet noodzakelijkerwijs uit. Zo zijn REDD+ credits beschikbaar voor opgeslagen carbon, Verra credits voor projecten en UN credits ofwel “Internationally Transferred Mitigation Outcome” (ITMOs) op nationaal niveau.

Deze laatste heeft het hoogste niveau van geloofwaardigheid en is ook de belangrijkste. Het behoort grootschalig te werken op nationaal niveau. Suriname is al jaren lang bezig om de case te maken en we zijn nu op het punt beland waar wij ITMOs te gelde kunnen maken.

Om aan te geven hoe makkelijk het is om deze status volledig te verspelen hebben wij een analyse gemaakt van wat er gebeurt als er een licentie wordt gegeven voor 30,000 ha aan boskap. Dit is 0.2% van ons 15m ha aan regenwoud. Met het vernietigen van zo'n hoeveelheid primair bos komt 24mT CO₂e vrij die nu opgeslagen zit in dit deel van ons oerwoud. Zo gaan wij onmiddellijk van een netto Carbon Sink naar Carbon Positieve samenleving en is daarmee onze reputatie zwaar aangetast.

Voor onder andere grootschalige landbouw zou geen primair bos moeten worden gebruikt, conform de wet zou elke ontwikkeling moeten worden onderzocht door een gedegen studie naar lange termijn effecten (ESIA) en economische onderbouwing.

Verwacht een intensieve controle op hoe wij onze Carbon Sink in stand houden en ontvang dit met open armen – wij hebben alle hulp nodig om het bos te beschermen voor mogelijke fouten, maar ook om de niet-gereguleerde activiteiten te bestrijden.

Wat is succes?

Carbon Sink

License to Develop

Promote Gas

Avoid Curse

Keep Aspirations

- Klimaatneutrale olie en gas productie
 - Wij zijn, en commiteren ons, om net zero te blijven
 - Carbon tax op consumptie – Surinaamse O&G is Carbon neutral
- Onze beurt om welvaart op te bouwen
 - NPG - New Producers Group; historisch recht om te produceren
 - Zonder verdienmodel voor het bos is de illegale hout en goud roof niet tegen te houden

Het is duidelijk dat de wereld minder olie en gas (moet) gaan consumeren. De gedachte dat daarom exploratie moet worden gestopt en alleen huidige productiebronnen, in rijke landen, mogen 'uitproduceren' is misplaatst. Deze producenten hebben al vele tientallen jaren zonder carbon offset geproduceerd – als beloning zouden ze mogen blijven produceren en zelfs zonder concurrentie? Dat is onaanvaardbaar.

De Chatham House New Producers Group (NPG) maakt deze case op basis van het recht van resource ontwikkeling voor opkomende producenten die tegelijkertijd ook ontwikkelende landen zijn.

Wij hebben als Suriname een nog veel krachtiger verantwoording: wij leveren net zero productie. Bovendien hebben wij een historische opslag van 20GT CO₂.

Het te gelde maken van de verdiensten van ons bos door verschillende Carbon Credits (netto van al onze emissies) is noodzakelijk om ons bos te beschermen en met unieke diversiteit gezond te houden. Daarnaast kunnen wij met een verstandig beleid naar olie- en gasontwikkelingen onze welvaartsmachine tot een werkelijkheid maken.

Chatham House New Producers Group

Emerging Producers

- Dual Climate and Developmental objectives
- Pressing National Development Needs
- Vulnerable to Climate Change impact, low readiness
- A need to mature low emission projects
- Unable to finance adaptation and mitigation
- Not an established producing basin, as yet

Suriname measures taken and proposed

- Minimise petroleum sector GHG emissions
- No routine flaring, no venting
- Significant existing hydro capacity
- Renewable energy developments
- Transparent auction of ITMOs
- Transition to lower carbon thermal generation
- Net zero oil & gas projects through emissions offsetting

For Suriname specifically

- Vulnerable to climate change, 55% of population in coastal region
- No international support, as yet
- Good reporting culture developed, showing progress in reduction
- Significant carbon sink through 93% of land area being primary forest

Current members of the New Producers Group

Emerging producers:

Bahamas	Lebanon	São Tomé and Príncipe
Barbados	Liberia	Senegal
Belize	Madagascar	Sierra Leone
Democratic Republic of Congo*	Malawi	Somalia
Ghana	Mauritania	South Sudan
Guyana	Mozambique	Suriname*
Jamaica	Namibia	Tanzania
Kenya	Papua New Guinea	Timor-Leste
		Uganda
		Uruguay

Established producers:

Brazil
Colombia
Indonesia
Norway
Pakistan
Sudan

◆ Frontier ◆ Development of significant discoveries ◆ Production * Marginal legacy production

New Producers Group | www.newproducersgroup.org

Aan de hand van onze discussies met de New Producer Group van Chatham House, werd het ons duidelijk dat wij als Suriname niet het enige land zijn met onze wens om koolwaterstoffen te ontwikkelen ter ondersteuning van onze ontwikkelende economie.

Veel andere landen met een opkomende productie delen dezelfde uitdagingen en dit platform biedt een betekenisvol forum om gemeenschappelijke uitdagingen, geleerde lessen en beleidsvooruitzichten te bespreken.

Onze studiegroep is van mening dat dergelijke verbindingen met ander lidstaten zeer nuttig kunnen zijn bij het aanpakken van gemeenschappelijke thema's, zoals bijv. klimaat, institutionele ontwikkeling en regulering.

Governing the oil and gas sector in a world in transition

Dr Valérie Marcel
Head of the New Producers Group
Presentation to Suriname's Gas Study Group
26 September 2023

Wat is succes?

Carbon Sink

License to Develop

Promote Gas

Avoid Curse

Keep Aspirations

- 100 jaar contract onschendbaarheid (Mijnbouw, O&G)
 - Profileer onze unieke track record van betrouwbare staat als partner
 - Verbreed institutionele kracht om dit zo over generaties van politici te houden
- Aardgas faciliteert de energietransitie
 - Vervangen van HFO in power vermindert de Carbon footprint van Suriname
 - Stimulans voor elektrificatie
- IOCs ondersteunen groene activiteit

De rode draad door het beleid is de welvaartsmachine die door de olie- en gaswinning wordt gedreven.

Onze internationale investeerders hebben veel keuze in welke projecten zij hun gelimiteerde financiële resources toekennen. Wij genieten nu van een hoge aandacht voor onze offshore en het is enorm belangrijk dat wij dit zo houden. Eén miscommunicatie of veranderingen in de basis van investeringen schrikt IOCs direct af.

Internationaal gezien zijn wij als Suriname zeer betrouwbaar geweest met onze investeringscontracten. Er is baat bij om hier nadruk op te leggen. Het is ook belangrijk om dit zo te houden en zo goed mogelijk vast te leggen in wetten en institutionele balans zodat stabiliteit wordt bereikt, los van veranderingen in zittende overheid.

Gasontwikkeling wordt internationaal gezien als belangrijk deel van de energietransitie. In het geval van Suriname zou het vervangen van zware stookolie (HFO) met gas voor elektriciteitsopwekking een besparing van 30% CO₂ uitstoot geven. Uitbreiding van de elektriciteitssector is een vereiste van economische groei en het is zaak om dit met zo laag mogelijke emissies te bereiken.

Verder willen wij aangeven dat vele internationale investeerders incl. IOCs zeer positief staan tegenover bijdragen aan onze carbon negatieve economie. Wij moeten bewust zijn dat dit een goed aanbod voor Suriname is, en dat buitenlandse investeerders belangrijke partners zijn om ons te helpen waar het nodig is.

Wat is succes?

Carbon Sink

License to Develop

Promote Gas

Avoid Curse

Keep Aspirations

- EITI, Soeverein Vermogensfonds
 - Kritisch om politieke erosie te voorkomen
 - Transparantie met name mbt illegale hout / goud activiteit
 - Bescherming tegen vergelden van de toekomst (carbon credits, soeverein fonds)
- Local Content en diversificatie
 - Nieuwe welvaart moet verdeeld worden
 - Bosbeheer brengt groene jobs
 - Brengt rust en stabiliteit, wat meer investering stimuleert
 - Sociale / economische infrastructuur

Wij staan aan het begin van een grote transitie in de Surinaamse welvaart. Hoe dit nu aangepakt wordt in het beleid heeft verregaande gevolgen voor de toekomstige generaties.

Met de fragiele economie die Suriname nu heeft is het makkelijk om de op hand zijnde olie-inkomsten tot een vloek voor de toekomst te maken. Om deze vloek te voorkomen moeten wij twee dingen doen: 1 – de politiek oprecht houden, en 2 – een brede economie opzetten waarin iedereen deelt.

De twee meest belangrijke aspecten om de politiek oprecht te houden zijn transparantie (bv voldoen aan de EITI is een belangrijke stap) en onszelf dwingen om te sparen voor de toekomst. Noorwegen is zeer succesvol geweest met het opzetten een soeverein welvaartsfonds. Suriname werkt aan het Spaar- en Stabilisatiefonds dat echt geïmplementeerd moet worden met een rotsvaste structuur, inclusief opbrengsten uit olie en gas en verkoop van carbon credits.

Om de welvaart te delen zijn economische diversificatie en stimuleren van lokale banen de beste middelen. Het werk moet daarin passen waar Suriname het beste voor is geplaatst. Het bosbeheer geeft een gezonde basis, maar ook infrastructuur zoals scholen, ziekenhuizen en bescherming tegen klimaatverandering zijn voor de hand liggende voorbeelden.

Wat is succes?

Carbon Sink

License to Develop

Promote Gas

Avoid Curse

Keep Aspirations

- Aardgas aan land - lokale ontwikkeling
 - Offshore projecten creëren infrastructuur en stimuleren meer exploratie
 - Grote gasvondsten geven opties voor lokale ontwikkeling
- Regio samenwerking megaprojecten
 - In de komende jaren zijn wij nog te zwak om een sterke partner te zijn
 - Signaleer samenwerking; maar committeer niet vanuit een positie van zwakte
 - Over 10 jaar zijn we sterk, met kracht om de agenda te bepalen

Als wij dit beleid over de komende 10 jaar kunnen uitvoeren, dan zullen wij in een andere wereld belanden. Een wereld waar we kunnen verwachten een grotere regionale en mondiale invloed te hebben.

Het succesvol begeleiden van de offshore ontwikkelingen stimuleert verdere activiteit die deze welvaartsmachine blijft voeden. Dit kan ook tot grote gasvondsten leiden, met als opties om gas naar land te brengen voor lokale industrialisatie.

In de regio trekken wij nu veel partijen aan die hun eigen agenda hebben over wat Suriname voor hen kan betekenen. Wij zijn momenteel echter niet in een sterke positie en moeten voorzichtig zijn met de beloftes die wij aangaan.

Natuurlijk moeten we positief ingaan op samenwerkingsvoorstellen maar wel in het begrip dat wij nog niet veel kracht hebben om hier zelf veel invulling aan te geven en leiderschap uit te oefenen.

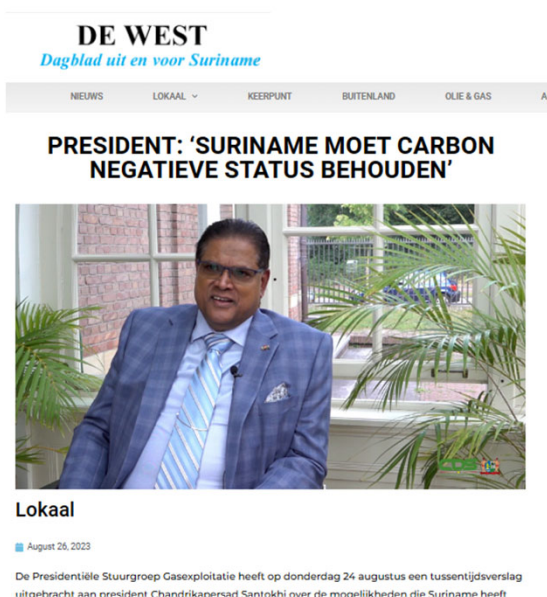
Wij hebben namelijk genoeg te doen voor de komende tien+ jaar om de toekomst van Suriname in een gezonde richting op te zetten.

Communicatie

- Creëren van een Breder Draagvlak voor onze energieontwikkelingen
- Stakeholder Mapping: breng belanghebbenden in beeld, bijv.
 - Politiek, regering, oppositie, werkgevers, werknemers
 - Het bredere publiek in Suriname, de media
 - Regionale en Internationale relaties: Brazilië, Guyana
 - Internationale zakenwereld, conferenties & financiële instituties – NPG, COP28, UNDP, Coalition of Rainforest Nations, World Bank
- Stakeholder engagement
 - Neem sterk initiatief in het verspreiden van juiste informatie om speculatie en verzonden verhalen tegen te gaan
- Waak voor stoorzenders

Communicatie is een zeer belangrijk middel om een draagvlak te creëren voor dit aanbevolen beleid. We willen aanraden dat er een Brede Maatschappelijke Discussie komt waarbij politiek, bedrijfsleven en vakbonden worden betrokken om op basis van onze bevindingen een lange termijn “roadmap” te maken voor Suriname. Dit beoogt een bredere betrokkenheid van alle belanghebbenden.

Eerst zullen wij moeten nagaan welke doelgroepen er zijn, en ook welke groepen/instelling ons kunnen assisteren in dit proces. Vervolgens hoe wij kunnen engageren, wat de berichtgeving zal zijn en door wie deze wordt uitgeoefend.

Aanbevelingen

- **Breed draagvlak van de beleidsplannen**
 - Brede politieke steun voor continuïteit tijdens in volgende regeringen
 - Vertaal kritische aspecten in wetten (bv soeverein fonds, bosbehoud, etc)
 - Bereik transparantie, onder meer door middel van EITI
- **Organisatie en capabiliteit**
 - Voldoe aan de randvoorwaarden: banen, groen, zakelijke/sociale infrastructuur
 - Transparante veiling van Carbon Credits
- **Internationale steun**
 - Sterke positionering tijdens COP28; werk met NPG als platform
 - Committeer aan behoud van diversiteit en bos, omarm internationale steun
 - Eis het recht op lange termijn productie van net zero olie en gas